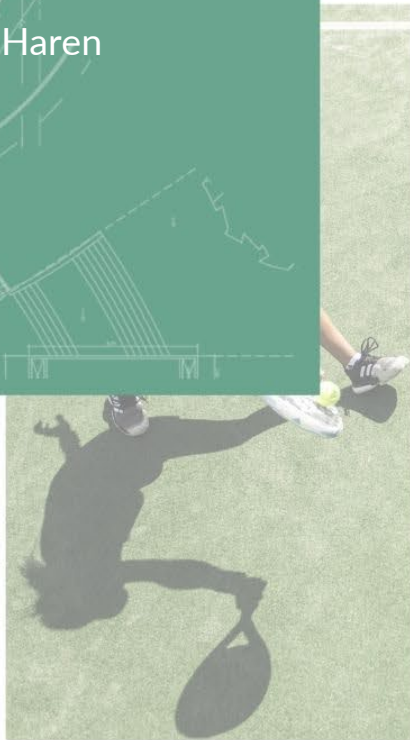
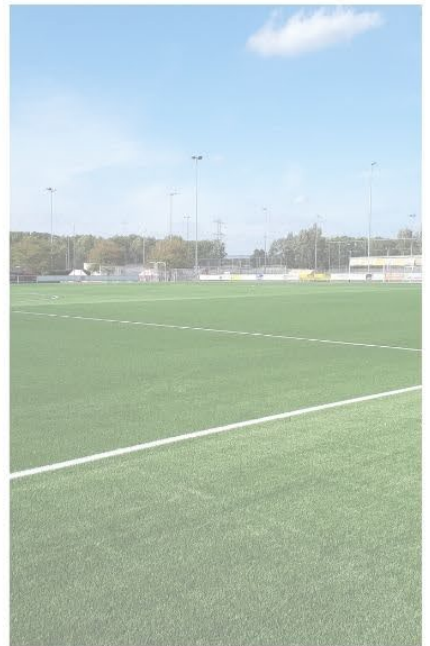

Eindrapport

Sport in de Vlietzoom

Projectnummer: 23-2111
Opdrachtgever: Provincie Zuid-Holland
Datum: 9 december 2024
Versie: Definitief
Auteur(s): Evelien Peetsold,
Ruan van Doremalen
Projectleider: Bas van Haren

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Vlietzoom anno 2024	3
1.1 De Vlietzone	3
1.2 Gemeentelijke sportambities	3
1.3 Gezamenlijke ambities	5
1.4 Sporten in de Vlietzoom	5
2. Vlietzoom anno 2040	7
2.1 Sociaal-demografische ontwikkelingen tot 2040	7
2.2 Ontwikkelingen in de ongeorganiseerde sport	10
2.3 Ontwikkelingen in de georganiseerde sport op de Vlietzoom	11
2.4 Sportbehoefte in 2040	12
2.5 De totale ruimtevrage voor sport in 2040	13
3. Vlekkenplan Sport Vlietzoom	14
3.1 Algemene uitgangspunten	14
3.2 Multifunctionele uitgangspunten	14
3.3 Planologische uitgangspunten	15
3.4 Binnensportaccommodatie in de Vlietzoom	15
3.5 Zoekgebied vlekkenplan	15
3.6 Vlekkenplan Vlietzoom	16
Scenario 1: Gecentreerd sportcluster ten oosten van de A12	16
Scenario 2: Sportclusters ten oosten en westen van de A12	18
Scenario 3: Sportcluster Westvliet en direct westelijk van de A12	19
Scenario 4: Sportcluster Westvliet en cluster rondom tennis en padel	20
3.6 Aandacht voor verkeersveiligheid	21
3.7 Conclusie scenario's	22
4. Kansen Sportpark plus in de Vlietzoom	23
Een natuurlijk, duurzaam en landschappelijk sportpark	23
Een sportief sportpark voor iedereen	24
Een bereikbaar sportpark	25
Een gezond sportpark	25
Een veilig en vitaal sportpark	26
Een multifunctioneel clubhuis	26
3.8 Tot slot	27
Bijlage: scenario's	28

Vrijgave

Titel: Sport in de Vlietzoom
Projectnummer: 23-2111
Auteurs: Evelien Peetsold, Ruan van Doremalen
Projectleider: Bas van Haren
Status: Definitief
Datum: 9 december 2024

Opdrachtgever: Provincie Zuid-Holland
Naam: David van Megen
Adres opdrachtgever: Zuid Hollandplein 1
Postcode en plaats: 2596 AW Den Haag
Contactpersoon: David van Megen

KYBYS B.V.
Bosscheweg 107-8
5282 WV Boxtel
Tel: +31 (0)411 67 80 55
www.kybys.nl
info@kybys.nl

Controle NEN-ISO 9001:
Eindcontrole: Bas van Haren

De algemene voorwaarden van KYBYS B.V. zijn van toepassing. Deze kunt u raadplegen via de website:
<https://kybys.nl/algemene-voorwaarden/>.

Inleiding

Begin 2024 is ingenieurs- en adviesbureau KYBYS gestart met een verkennend onderzoek naar sport in de Vlietzoom. Aanleiding voor dit onderzoek is de 'Toekomstvisie Vlietzone', waarin de uitdagingen en ambities voor dit gebied zijn vastgelegd.

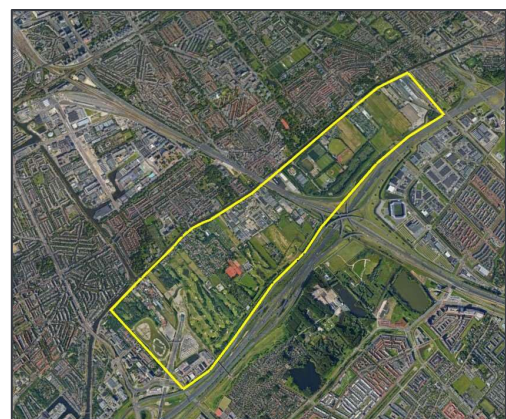
Dit onderzoek focust zich op de Vlietzoom, als onderdeel van de Vlietzone, en is uitgevoerd in opdracht van de Provincie Zuid-Holland, de gemeente Den Haag, de gemeente Leidschendam-Voorburg en de Vlietzoom Alliantie. Het onderzoek vormt één van de bouwstenen ten behoeve van het ontwikkelen van een integrale gebiedsvisie voor de Vlietzoom. De andere bouwstenen bestaan onder andere uit het onderzoek naar de toekomst van het Bedrijventerrein Westvlietweg en het Verkeersonderzoek ten aanzien van een goede ontsluiting en toekomstbestendige infrastructuur.

De opdracht

De provincie en gemeenten in en rond de Vlietzone hebben een toekomstvisie ontwikkeld voor de Vlietzone, met de nadruk op groen, sport, recreatie en stedelijke ontwikkeling. Hieruit blijkt dat er specifiek in de Vlietzoom veel verschillende ambities in een relatief klein gebied gerealiseerd dienen te worden; dit maakt de druk op de schaarse ruimte groot. De gemeente Den Haag heeft daarom het voortouw genomen en is gestart met het proces om te komen tot een integrale gebiedsvisie.

De provincie Zuid-Holland heeft samen met de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Den Haag en de Vlietzoom Alliantie KYBYS de opdracht gegeven om een onderzoek uit te voeren met betrekking tot de vraag naar en het aanbod van sportaccommodaties in de Vlietzoom, nu en in de toekomst. Ook diende er een ruimtelijke inpassing gemaakt te worden. De vier partijen vormden ook gezamenlijk de projectgroep tijdens de uitvoering van dit onderzoek.

In dit adviesrapport geven we inzicht -gelet op de demografische en maatschappelijke ontwikkelingen- in de vraag naar (buiten)sportvoorzieningen in de Vlietzoom in de periode tot 2040. Op basis van deze inzichten zijn vier inpassingsscenario's uitgewerkt in de vorm van vlekkenplannen. Deze zijn door de projectgroep getoetst op basis van een aantal afwegingscriteria.

Figuur 1: De Vlietzoom

Leeswijzer

In dit rapport maken we een onderscheid tussen de Vlietzoom anno 2024 en de Vlietzoom in 2040. In hoofdstuk 1 wordt de huidige situatie geschetst, waarbij aandacht is voor de gemeentelijke ambities ten aanzien van sport en bewegen en huidige sportvoorzieningen. In hoofdstuk 2 wordt op basis van analyses de sportbehoefte in 2040 geprognoseerd. Deze behoefte is vertaald in een ruimtevraag. In hoofdstuk 3 zijn op basis van de ruimtevraag een aantal scenario's uitgewerkt in de vorm van vlekkenplannen. Deze zijn getoetst door de projectgroep en uiteengezet in kansen en risico's. Tot slot worden in hoofdstuk 4 ter inspiratie kansen en mogelijkheden geschetst ten aanzien van een sportpark van de toekomst.

1. Vlietzoom anno 2024

De Vlietzone en in het bijzonder de Vlietzoom is een drukbezocht gebied waar vele verschillende functies een plek hebben. In dit onderzoek hebben we ons gefocust op de sportfaciliteiten. Anno 2024 wordt er veel gesport in het gebied, in zowel georganiseerde als ongeorganiseerde vorm. Dit hoofdstuk richt zich op de huidige situatie in de Vlietzoom en geeft een beeld van de ambities en uitdagingen in dit gebied.

1.1 De Vlietzone

De Vlietzone is een zone tussen stad en land in de Randstad. Het is een gebied waar diverse functies samenkomen: wonen, werken en recreëren. Het is tevens een gebied waar veel druk op staat. Druk vanuit de landelijke en gemeentelijke opgaven ten aanzien van woningbouw, bedrijvigheid, energietransitie en klimaatadaptatie. Dit vraagt om een integrale visie op het gehele gebied. Daarom is er de afgelopen jaren gewerkt aan een gezamenlijk toekomstbeeld voor de Vlietzone. Dit toekomstbeeld zet in op een stadslandschapspark, waarin ruimte is voor wonen en werken, verkoeling, biodiversiteit, wateropvang, cultuurhistorie, sport en ontspanning.

Binnen het toekomstbeeld zijn er vijf dragende principes benoemd:

1. Een robuust watersysteem als sturend principe.
2. Een sterke identiteit van de Vlietzone: Vlietwaardig.
3. Een groenblauwe dooradering.
4. Een sterke en zichtbare cultuurhistorische en archeologische basis.
5. De Vliet als ruimtelijke drager.

Deze visie is overigens niet binnen alle betrokken gemeenten bestuurlijk vastgesteld. Desondanks vormt deze visie wel het vertrekpunt voor dit onderzoek.

De Vlietzoom is een gebied dat verschillende gemeenten moeten delen met elkaar. Het is wat betreft de eigendomssituatie en de hoeveelheid aan percelen een versnipperd gebied. Dat maakt dat een integrale visie en aanpak een uitdaging is en veel samenwerking en afstemming vereist. Zowel tussen de verschillende overheden als tussen de overheden en de stakeholders in dit gebied.

1.2 Gemeentelijke sportambities

Niet alleen het eigendom binnen de Vlietzone is versnipperd, ook de gemeentelijke sportambities verschillen van elkaar.

Den Haag

Den Haag heeft zich ten doel gesteld dat in 2040 iedereen binnen een straal van 1 kilometer rond het huis een gelegenheid vindt om te sporten in de openbare ruimte. Dit sluit aan op de trend waarbij inwoners steeds meer in ongeorganiseerd en anders georganiseerd verband sporten.

Het ongeorganiseerde, flexibele of meer recreatieve sporten en de groei van nieuwe typen sporten (zoals urban sports) vragen om het aanpassen van de stedelijke omgeving, onder andere via het sportief inrichten van de buitenruimte. Playgrounds, parken, stranden en fitplaatsen bieden kansen om in te spelen op deze veranderende sportvraag. Daarnaast is de spreiding van de buitensportvoorzieningen een aandachtspunt in Den Haag.

De voorziene bevolkingsgroei stelt Den Haag voor de uitdaging om de beschikbare sportruimte zowel fysiek als organisatorisch in multifunctionaliteit te laten groeien en vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen. Daarnaast groeit de vraag naar het sportief medegebruik van de buitenruimte en de noodzaak van sport- en buitenruimtebeleid.

De gemeente Den Haag wil de kracht van sport optimaal benutten en stimuleren. Doel is de sport aantrekkelijk, toegankelijk en bereikbaar te houden voor zoveel mogelijk Hagenaars.¹ Den Haag staat hiermee voor eigentijds sportvoorzieningenbeleid. Met de verwachte bevolkingstoename in Den Haag wordt het nog belangrijker om efficiënt met sportvoorzieningen om te gaan. Bijvoorbeeld door multifunctionele, duurzame en laagdrempelige accommodaties en het stimuleren van medegebruik.

Den Haag wil sportverenigingen uitdagen om hun accommodatie open te zetten en samenwerking te zoeken met de wijk, zodat de parken en velden voor iedereen toegankelijk en bereikbaar worden. Daarnaast stimuleert Den Haag een intensievere samenwerking tussen sportclubs om de efficiency in het gebruik van de voorzieningen te vergroten. Dit is mede nodig omdat de druk op de Haagse sportaccommodaties voor de georganiseerde sport groot is². Daarnaast streeft de gemeente naar slim en sportief gebruik van de buitenruimte. Sportvoorzieningen en sportieve buitenruimte moeten een logisch geheel vormen, zodat alle bewoners worden uitgedaagd.

Leidschendam-Voorburg

Leidschendam-Voorburg vindt het van belang dat de sportclubs een maatschappelijke functie vervullen in de gemeente. Dit betekent onder andere dat sportclubs hun accommodaties beschikbaar stellen aan zorg- en welzijnsorganisaties en scholen. Daarnaast streeft de gemeente er naar de gemeentelijke buitensportcomplexen elke dag open te stellen, ook voor niet-leden. De gemeente zet ook in op samenwerking tussen de sportclubs. Waar mogelijk delen de clubs hun complex en gaan ze gezamenlijk op in omnisportverenigingen.

De gemeente heeft tevens aandacht voor een sportieve openbare ruimte, waarbij deze zo is ingericht dat bewegen de norm is.³

Provincie Zuid-Holland

De provincie stimuleert haar inwoners om meer te sporten en bewegen in de buitenruimte. De provincie vindt het belangrijk dat de openbare ruimte zo is ingericht dat het aantrekkelijk en veilig is om daarin te kunnen bewegen. De recreatiegebieden en routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden helpen hierbij. De provincie heeft financiële regelingen om het sportief en recreatief bewegen in de wijken, recreatiegebieden en langs routestructuren te stimuleren.

Naast een sportieve openbare ruimte, zet de provincie zich ook in voor extra groen, water en klimaatadaptatie voor het stedelijk gebied en de beleefbaarheid van het landschap.⁴

Vlietzoom Alliantie

De Vlietzoom Alliantie is een samenwerkingsorganisatie van bedrijven, sportverenigingen, bewonersorganisaties en cultuurinstellingen aan de Westvlietweg.

De alliantie heeft een zelf een visie gevormd over het Sportpark van de Toekomst, waarbij de belangrijkste punten zijn:

1. Het is een samenwerkingsverband van sportaanbieders & overheden.

¹ Sport maakt Den Haag sterker, Den Haag sportief in beweging, Langetermijnvisie 2015-2030 met ambities voor 2015-2018.

² Onderzoek voor georganiseerde sport in Den Haag, 2020, Mulier instituut

³ <https://www.argumentenfabriek.nl/wp-content/uploads/2021/11/Visie-SportBewegen-Leidschendam-Voorburg.pdf>

⁴ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/gezonde-veilige-leefomgeving/sport-recreatie/sport-bewegen/>

2. Het maakt onderdeel uit van een natuur- & recreatiegebied.
3. Het biedt plaats aan veel (on)georganiseerde vormen van sport.
4. Het steunt op een efficiënt gebruik van ruimte, water & energie.

Daarnaast heeft de Vlietzoom Alliantie in 2023 een eerste schets gemaakt van een vlekkenplan voor Sport- en recreatiepark Westvliet. Hierin wordt de ambitie geschetst dat het sportpark onderdeel zou moeten uitmaken van een groenblauwe omgeving, waarin niet alleen plaats is voor (meer varianten van) georganiseerde sport, maar ook voor passieve vormen van recreatie en voor andere vormen van beweging, zoals roeien, wandelen, fietsen, skeeleren en paardrijden. Daarnaast zien ze kansen voor een betere aansluiting van het sportpark op de rest van de omgeving met de daarbij behorende veilige routes. Uiteindelijk doel is een park dat maximaal publiek toegankelijk is, waar aandacht is voor biodiversiteit en klimaatadaptatie en waar slim wordt omgegaan met water, ruimte en energie. Kernwaarden hierbij zijn 'samen', 'groen', 'open' en 'duurzaam'.

1.3 Gezamenlijke ambities

Alhoewel er natuurlijk per gemeente verschillende uitdagingen en ambities liggen, zijn er ook diverse overeenkomsten ten aanzien van de sport en het inrichten van de openbare ruimte:

- Sport- en beweegaanbod voor iedereen: sporten is voor iedereen laagdrempelig beschikbaar en inwoners weten de weg naar het sportaanbod.
- Sportverenigingen inzetten ten behoeve van maatschappelijke functies: het verbreden van het aanbod, het bieden van maatschappelijke stages en het openstellen van de accommodatie aan niet-leden.
- Optimale benutting van sportaccommodaties: het openstellen van sportaccommodaties voor diverse doelgroepen en activiteiten en inzet op multifunctionaliteit.
- Sportverenigingen werken samen waar mogelijk en delen kennis en accommodaties met elkaar.

1.4 Sporten in de Vlietzoom

Er wordt momenteel volop gesport in de Vlietzoom. Zowel in georganiseerd als ongeorganiseerd verband. In tabel 1 is opgenomen welke georganiseerde sporten momenteel gevestigd zijn in de Vlietzoom, waarbij we ook aangeven wat anno 2024 -volgens een actuele opgave- afgerond het aantal leden is. Vervolgens wordt er per sport een korte toelichting gegeven op de huidige situatie. In de bijlage 'Capaciteitsbehoefte sport in de Vlietzoom' -opgenomen in een afzonderlijk document- is nadere informatie over de analyse van de capaciteitsbehoefte weergegeven.

Tabel 1: Georganiseerde sport in de Vlietzoom (2024)

Sport	Huidige voorziening	Aantal actieve leden (afgerond)
Atletiek	1 atletiekbaan met 4 rondbanen en technische nummers	780 leden: evenredig verdeeld over accommodaties Westvliet en Zuiderpark
Beachvolleybal	4 beachvolleybalvelden	Volevo heeft 535 leden die gebruik kunnen maken van de velden
Cricket	1 cricketveld en multifunctioneel gebruik van 4 voetbalvelden	290 leden
Golf	Golfbaan van 45 hectare	1.100 actieve leden en 400 geassocieerde leden
Handbal	2 handbalvelden, waarvan één overdekt (ballonhal)	240 actieve leden
Honk- en softbal	1 veld dat fungeert als honk- én softbalveld	130 leden
Korfbal	3 korfbalvelden en een natuurgras trainingsveld	315 leden
Padel	11 padelbanen	360 leden
Rugby	1 rugbyveld	280 leden
Tennis	18 tennisbanen	650 leden
Voetbal	5 voetbalvelden	1.100 leden

De atletiekvereniging maakt gebruik van twee accommodaties: één in de Vlietzoom en één in het Zuiderpark. De leden zijn evenredig verdeeld over de accommodaties en de gebruikers van de atletiekbaan in de Vlietzoom komen veelal uit de directe omgeving. Verder maakt het onderwijs overdag gebruik van de voorzieningen.

De beachvolleybalvelden zijn recent aangelegd en worden nog niet optimaal benut. Er wordt nu met name beachtennis en beachvolleybal op gespeeld. De velden zijn ook inzetbaar voor andere beachsporten, zoals beachsoccer, beach handbal en beach korfbal. Hiermee zijn de velden nu en in de toekomst intensief multifunctioneel bruikbaar.

Er is op dit moment één dedicated cricketveld aanwezig. Daarnaast maakt de vereniging gebruik van vier voetbalvelden van V.V. Wilhelmus (dit staat gelijk aan twee cricketvelden). Omdat het cricketseizoen en het voetbalseizoen elkaar steeds meer overlappen, worden nu ook de mogelijkheden verkend om gebruik te maken van het rugbyveld van de Voorburgse Rugbyclub.

De golfbaan bestaat voor 65% uit holes en voor 35% uit groen. Dit maakt de golfbaan geschikt om breder in te zetten dan alleen voor de golfsport. Met name sporten buiten verenigingsverband kunnen hier een plek vinden. Denk hierbij aan buitenyoga, bootcamp en hardlopen.

De handbalvereniging beschikt over twee velden, waarvan er één overdekt is door middel van een ballonhal. In de toekomst liggen er kansen ten aanzien van beach handball en multifunctionele inzet van (eventueel een extra) ballonhal voor de seizoenssporten, zoals zaalhockey en korfbal.

De honk- en softbalvereniging heeft regelmatig praktische uitdagingen bij het inplannen van de wedstrijden door de ligging van hun velden. Er is één natuurgrasveld honkbal en één natuurgrasveld softbal. Deze velden zijn echter met elkaar gecombineerd, waardoor het niet mogelijk is om twee seniorenwedstrijden tegelijk te spelen.

Korfbal wordt van maart tot november buiten gespeeld. Op dit moment ondervindt de vereniging buiten geen capaciteitstekort, maar zijn er wel knelpunten bij de huur van binnensportaccommodaties in de winterperiode. Naast de korfbalvelden beschikt de vereniging over een stuk grasveld, dat andere sportverenigingen kunnen huren op piekmomenten. Dit grasveld biedt ook mogelijkheden voor andere sporten zonder dat er momenteel een structureel aanbod is, zoals yoga en bootcamp.

Op dit moment beschikt de rugbyclub niet over een clubhuis. De voorbereidingen tot de realisatie van een clubhuis lopen wel. Er worden veel nieuwe leden geworven, onder andere door de doorverwijzing vanuit de Haagse Rugby Club in verband met een ledenstop.

De paden- en tennisbanen zijn geprivatiseerd en liggen ten westen van de A12. Met name padel heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen en op dit moment is er sprake van een wachtlijst. Er komen steeds meer padelbanen in de plaats van tennisbanen.

V.V. Wilhelmus is een grote voetbalvereniging die voor een aantal categorieën een wachtlijst hanteert. De vereniging is voorbereidingen aan het treffen voor het ontwikkelen en realiseren van een multifunctioneel en toekomstbestendig clubhuis.

2. Vlietzoom anno 2040

Om tot een goed beeld te komen van de benodigde capaciteit in 2040 is er binnen dit onderzoek op basis van diverse data, bronnen en interviews een analyse uitgevoerd van de toekomstige behoefte naar sporten en bewegen.

De analyse is uitgevoerd op basis van:

- Sociaal-demografische ontwikkelingen in Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
- Woningbouwontwikkelingen in Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.
- Normen vanuit de sportbonden.
- Sportdeelname per sport in dit gebied ten opzichte van de landelijke en regionale cijfers.
- Relevant sportaanbod in de nabije omgeving en invloed ervan op het aanbod in de Vlietzoom.
- Input inzake de lokale en regionale trends en ontwikkelingen vanuit sportbonden waarvan er momenteel sportverenigingen zijn gevestigd in de Vlietzoom én grote sportbonden waarvan de sport nog niet wordt aangeboden binnen de Vlietzoom.
- Ontwikkelingen binnen diverse andere (georganiseerde en ongeorganiseerde) sporten.
- Input over ontwikkelingen en ambities van de sportverenigingen die momenteel gevestigd zijn in de Vlietzoom.

In dit hoofdstuk wordt een korte samenvatting gegeven van de resultaten van de analyse, waarbij we ook in gaan op de gevraagde ruimte voor sport in 2040. De uitgebreide analyseresultaten zijn terug te vinden in de bijlage 'Capaciteitsbehoefte sport in de Vlietzoom'.

2.1 Sociaal-demografische ontwikkelingen tot 2040

In 2040 hebben de gemeenten rondom de Vlietzoom een sterke groei doorgemaakt wat betreft het aantal inwoners. Per gemeente ziet dit er als volgt uit.

Den Haag

In Den Haag vindt er op grote schaal woningbouw plaats in de Binckhorst en het Central Innovation District (CID). Gezien de ligging ten opzichte van de Vlietzoom, is dit een relevante ontwikkeling die van invloed zal zijn op de sportbehoefte in het gebied. De gemeente Den Haag groeit van 563.000 inwoners (cijfers 2023) naar circa 630.000 tot 640.000 inwoners in 2040⁵.

Tabel 2 Gebiedsontwikkelingen gemeente Den Haag (2040) uit de Structuurvisie CID en 'Zuidwest'

	Groei aantal Woningen	Aantal verwachte inwoners per woning	Verwachte Groei Aantal Inwoners
Binckhorst	10.000	1,94	19.400
Zuidwest	10.000	2,2	22.500
CID	20.500	1,94	39.770
DH Totaal 2040			78.500

Het is aannemelijk dat het deel van de 60.000 nieuwe inwoners in de Binckhorst en CID dat wil gaan sporten, dit met name in de Vlietzoom zullen gaan doen. Dit verschilt echter per sport en hangt af van de omvang van het verzorgingsgebied en van de afstand en tijd die men bereid is te

reizen om deze sport te beoefenen. De gebiedsontwikkeling Zuidwest, zoals weergegeven in figuur 2, is door zijn ligging minder relevant voor de ontwikkeling van de sport(behoefte) in de Vlietzoom.

⁵ Bevolkingsprognose Den Haag, 2023-2040.

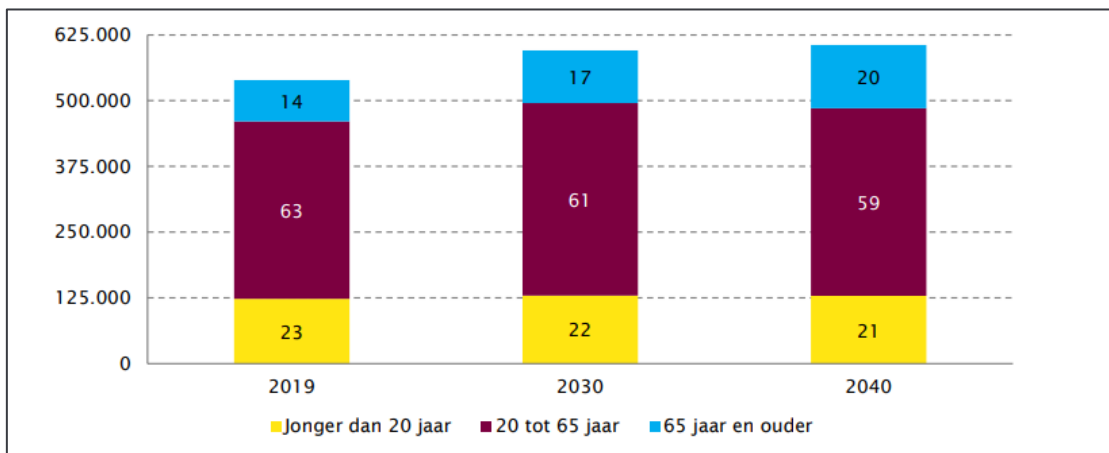
Voor enkele sporten met een ruimer verzorgingsgebied (zoals atletiek) is het denkbaar dat nieuwe inwoners uit Zuidwest gebruik gaan maken van de sportvoorzieningen in de Vlietzoom.

Figuur 2 Gebiedsontwikkelingen Den Haag

Bevolkingssamenstelling

De bevolking in de gemeente Den Haag zal onder andere van samenstelling veranderen door de komst van 4.900 kenniswerkers (expats). Verder blijkt uit onderzoek van het Mulier Instituut (grafiek 1) dat de bevolking tegen 2040 steeds sterker vergrijsd.

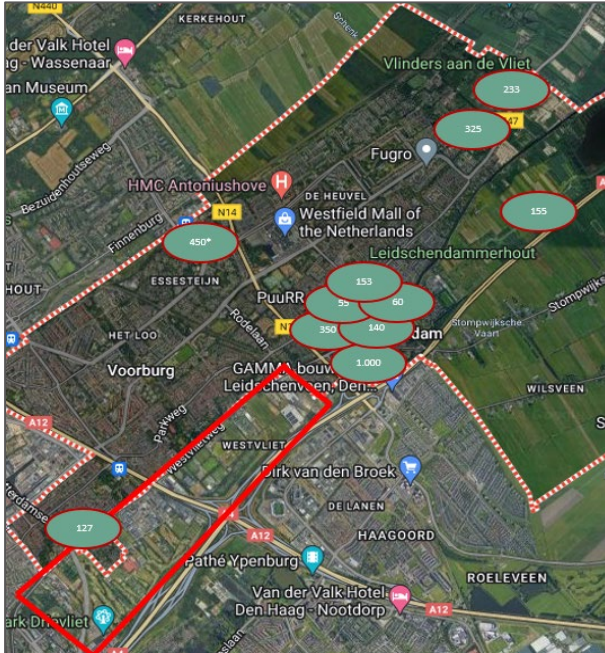

Grafiek 1: Bevolkingssamenstelling gemeente Den Haag 2019, 2030 en 2040

Het aandeel mensen van 65 jaar en ouder is in 2040 6% hoger ten opzichte van 2019. Het percentage inwoners tussen de 20 en 65 jaar is naar verwachting 4% lager en het aantal inwoners jonger dan 20 jaar 2% lager.

Leidschendam-Voorburg

De gemeente Leidschendam-Voorburg groeit van ongeveer 78.000 inwoners in 2024 naar circa 80.300 inwoners in 2040⁶. Deze groei wordt voor een groot deel bewerkstelligd door de realisatie van woningbouw(plannen) nabij de Vlietzoom, zoals te zien is in figuur 3.

Woningbouwplan	Aantal woningen
De Star	155
Gebiedsontwikkeling Overgoo	1.000
Klein Plaspoelpolder	350
Herontwikkeling Schakenbosch	325
Vlietvoorde	233
Vlietweg	140
Damlaan	55
Rijlandstraat Noord Leidschendam	60
Leytsche Hof	153
Herontwikkeling Diaconessenhuis	127 tot 164
Herontwikkeling Appelgaarde 2-4 en omgeving	450 (schatting)

Figuur 3: Overzicht woningbouwplannen gemeente Leidschendam-Voorburg

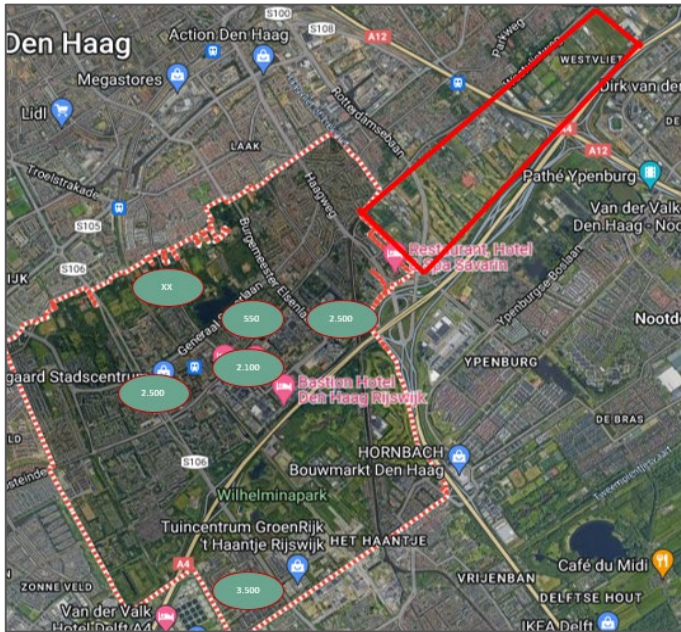
De verhouding tussen het aantal nieuwe woningen (3.000) en de verwachte groei van aantal inwoners (2.300) is scheef; dit kan verklaard worden doordat de cijfers van het CBS (bevolkingsprognose, de gemeente beschikt niet over eigen cijfers) achterlopen op de geplande woningbouw van de gemeente. De verwachting is dat de bevolking bij realisatie van de voorgenomen woningbouw meer zal groeien dan het CBS nu aangeeft.

Rijswijk

De gemeente Rijswijk groeit van ongeveer 59.000 inwoners in 2024 naar circa 75.200 inwoners in 2040⁷. Deze groei wordt, evenals in de gemeente Leidschendam-Voorburg, voor een deel bewerkstelligd door de realisatie van woningbouw(plannen) nabij de Vlietzoom. Dit is weergegeven in figuur 4.

⁶ CBS Statline Regionale prognose 2023-2050 bevolking.

⁷ CBS Statline Regionale prognose 2023-2050 bevolking

Woningbouwplan	Aantal woningen
Ter-Werve-Oost	550
Havenkwartier	2.500 (rechts in figuur)
Rijkswijk Buiten	3.500
Kessler Park	2.100 (enkel eerste fase bekend)
Bogaard stadcentrum	2.500 (links)
Landgoederenzone	Exact aantal woningen onbekend

Figuur 4: Overzicht woningbouwplannen gemeente Rijswijk

Op dit moment is er nog geen inzicht in het profiel van de nieuwe bewoners die in de nieuwe wijken in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk komen wonen. We gaan er van uit dat nieuwe inwoners uit deze gemeenten in de Vlietzoom vooral sporten zullen gaan beoefenen die in Rijswijk en Leidschendam-Voorburg niet worden aangeboden, zoals rugby en honk- en softbal.

2.2 Ontwikkelingen in de ongeorganiseerde sport

Het afgelopen decennium is ongeorganiseerd sporten steeds populairder geworden. Dit effect is verder versterkt door de coronapandemie. We zien ook in dit onderzoek dat de vraag naar informele/ongeorganiseerde sporten verder zal toenemen. Denk hierbij aan hardlopen, urban sports (zoals skaten en calisthenics) en fietsen.

Sporten op straat

Waar vroeger vrijwel iedereen lid was van een sportvereniging, is er nu al een aantal jaren een verschuiving gaande naar individueel sporten. Mensen sporten waar en wanneer ze willen, al dan niet in groepsverband. Zo'n 40% van de sporters, sport op straat. Denk hierbij aan hardlopen, fietsen, skeeleren, rolschaatsten of freerunnen. Maar er wordt ook op formele en informele plekken gesport, zoals buitenfitness, yoga, calisthenics en skaten. Deze ontwikkeling heeft invloed op de openbare ruimte die steeds meer gebruikt wordt als plek om te sporten en bewegen.

Andere kijk op speelruimte

De inrichting van speelplekken is door de jaren heen flink veranderd. De moderne speelplekken worden minder eenvormig en bestaan niet langer uit enkel traditionele schommels en glijbanen. Bij de ontwikkeling van speelplekken wordt er steeds vaker gekozen voor speelelementen die op verschillende manieren gebruikt kunnen worden. Hiermee wordt er een beroep gedaan op de eigen invulling van het spelen en de fantasie van kinderen. Hierdoor wordt spel, leren en sociale interactie gestimuleerd.

Technologische ontwikkelingen

Nieuwe technologieën als gaming en social media zorgen er vaak voor dat vooral jongeren minder gaan bewegen. Echter speelt technologie ook een steeds grotere rol in het sporten in de openbare ruimte. Technologie kan worden ingezet om mensen juist actiever te laten worden of om een sportactiviteit in

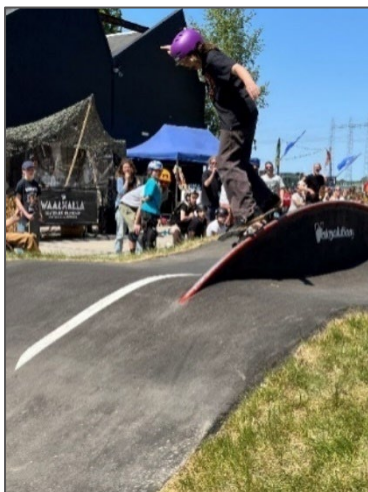
Figuur 5: Een beweegroute met QR code naar oefeningen

het dagelijks aantrekkelijker te maken (door bijvoorbeeld gamification, denk aan Pokemon Go). Er zijn interactieve games ontwikkeld (the floor is lava) waarmee via een app tegels in de openbare ruimte daadwerkelijk lava worden. Ook zijn er bijvoorbeeld slimme sport- en speelvelden in ontwikkeling, waarbij met behulp van poortjes prestaties worden bijgehouden in een app⁸.

Daarnaast bieden de technologische middelen mogelijkheden om de omgeving meer beweegvriendelijk te maken. Door de opkomst van het zelfmonitoren van

beweeggedrag en prestaties met behulp van het gps (bijvoorbeeld vanuit Strava) komt er veel data beschikbaar die kan worden gebruikt bij het (gericht) inrichten van de openbare ruimte.

Urban Sports

Figuur 6: Een pumtrack

Urban sports is een verzamelnaam voor sport- en beweegactiviteiten waarbij je je vaardigheden laat zien in de bebouwde omgeving. Denk aan freerunning, BMX-en of breakdancen. Ook zijn er straatvarianten van bepaalde grote sporten, zoals street football en 3x3 basketbal. Deze activiteiten worden beoefend in speciaal ontworpen sportfaciliteiten zoals skateparken. Maar kunnen ook in de openbare ruimte plaatsvinden. Urban sports maakt deel uit van een brede jongerencultuur en is niet meer weg te denken uit de huidige samenleving.

Een beweegvriendelijke omgeving

De wijze waarop we de openbare ruimte beweegvriendelijk inrichten moet passen bij de behoeften van de inwoners. Kinderen willen iets anders dan jongeren en 40-plussers beoefenen andere sporten dan senioren. Dit vraagt om een toekomstbestendige inrichting, waar het voor elke doelgroep mogelijk is om te sporten, bewegen en ontmoeten.

Belangrijk aandachtspunt hierbij is het integreren van de georganiseerde sportvoorzieningen in de openbare ruimte, zodat er voldoende plek is voor formele en informele sporten. Denk hierbij aan groene zones, wandel- en fietspaden en multifunctioneel gebruik van de velden en direct omliggende ruimtes.

2.3 Ontwikkelingen in de georganiseerde sport op de Vlietzoom

Binnen dit onderzoek is aandacht voor de sportverenigingen die nu gevestigd zijn in de Vlietzoom. Uit de analyse blijkt dat de nu in het gebied gevestigde verenigingen in 2040 allemaal nog bestaansrecht hebben omdat de vraag naar deze sporten blijft bestaan en in een aantal gevallen zal toenemen.

⁸ Provincie Noord-Brabant heeft via een project 'Stad in actie' partijen uitgedaagd om de stad als een groot speel- en beweegplein te ontwikkelen.

Vanuit de analyse en gesprekken zijn ook andere aandachtspunten naar voren gekomen:

- Er wordt op dit moment nog beperkt multifunctioneel gebruik gemaakt van de verschillende sportfaciliteiten. Wel is er vanuit alle verenigingen bereidwilligheid om actief op multifunctioneel gebruik in te zetten. Dit sluit aan bij de ambities van de betrokken gemeenten.
- In de analyse en de daaruit voortvloeiende ruimtevraag wordt rekening gehouden met multifunctioneel gebruik (denk aan cricket op een voetbalveld of aan multifunctioneel gebruik van de golfbaan, bijvoorbeeld voor bootcamplessen, ultimate frisbee of yoga).
- Ondanks de hoge druk op de sportvelden op voornamelijk de wedstrijddagen wordt er bij veel verenigingen enkel op zaterdag of zondag gespeeld. We adviseren om als gemeente in gesprek te gaan met desbetreffende sportbond en vereniging(en) om de mogelijkheden tot het uitbreiden van de wedstrijddagen te onderzoeken. Gevolg hiervan is dat de druk op een wedstrijddag wordt verlicht en teams meer leden/teams kunnen herbergen (mits de trainingsplanning dit toelaat). In het bijzonder bij voetbal zien wij hier de noodzaak toe.
- Er wordt momenteel geen hockey aangeboden in de Vlietzoom. Uit de analyse blijkt dat er in de toekomst behoefte aan het faciliteren van hockey in de Vlietzoom.
- De gemeente Den Haag ziet geen noodzaak voor het realiseren van een sporthal in de Vlietzoom, mede omdat er in de Binckhorst een sporthal wordt gerealiseerd. De gemeente Leidschendam-Voorburg en de Vlietzoom Alliantie geven aan graag binnensportcapaciteit te willen toevoegen in de Vlietzoom, verder kijkend dan het huidige sportaanbod in de Vlietzoom. Herijkte richtlijnen vanuit het Mulier Instituut laten zien dat in een stedelijke context sporthallen een draagvlak hebben van 10.000 tot 17.500 inwoners. Uitgaande van meer dan 50.000 nieuwe inwoners in ontwikkelgebieden Binckhorst en CID zal de sporthal in de Binckhorst deels voorzien in de nieuwe behoefte, maar mogelijk niet volledig.
- Voor relatief nieuwe sporten en recent aangelegde sportfaciliteiten geldt dat monitoring gedurende de komende jaren extra relevant is om de ontwikkelingen te volgen. Denk hierbij aan beachvolleybal, hockey en padel.

2.4 Sportbehoefte in 2040

Voor de sporten is de behoefte en bijbehorende ruimtevraag voor 2040 zo accuraat als mogelijk ingeschat. Deze ruimtevraag voor 2040 is opgenomen in tabellen 3 en 4.

In de tabel 3 is per sport achtereenvolgens weergegeven:

- Huidige capaciteit;
- Benodigde capaciteit in 2040;
- Prioritering in de fasering, wanneer er sprake is van een uitbreiding van de capaciteit. Deze prioritering verandert niks aan de totale ruimtevraag voor 2040, maar geeft enkel aanvullend inzicht met betrekking tot de urgentie in relatie tot de druk op de sporten. Een uitgebreide onderbouwing van de berekening van de benodigde capaciteit is terug te vinden in de bijlage 'Capaciteitsbehoefte sport in de Vlietzoom'.

De in tabel 3 opgenomen prioritering moet als volgt geïnterpreteerd worden:

- Hoge prioriteit: op korte termijn is uitbreiding nodig (binnen 0-5 jaar).
- Midden prioriteit: op middellange termijn is uitbreiding nodig (binnen 5-10 jaar).
- Lage prioriteit: op lange termijn is uitbreiding nodig (binnen 10-15 jaar).

In tabel 4 is de huidig en toekomstige benodigde capaciteit omgezet naar de ruimtevraag in hectares.

Tabel 3 Huidige en toekomstige capaciteitsbehoefte per sport

Sport	Huidige capaciteit	Benodigde capaciteit in 2040 (tussen haakjes het verschil t.o.v. huidig)	Prioriteit in de fasering
Atletiek	1 atletiekbaan: 4 rondbanen en technische nummers	1 atletiekbaan: 4 rondbanen en technische nummers (gelijk)	-
Beachvolleybal	4 beachvolleybalvelden	6 beachvelden (+2)	Laag
Cricket	1 cricketveld en multifunctioneel gebruik van 4 voetbalvelden	1 cricketveld, multifunctioneel gebruik van 6 voetbalvelden en incidenteel gebruik van 2 rugbyvelden	Hoog (zie voetbal)
Golf	Golfbaan van 45 hectare	Golfbaan van 45 hectare (gelijk)	-
Handbal	2 handbalvelden, waarvan één overdekt (ballonhal)	2 handbalvelden (gelijk)	-
Hockey	Geen	4 hockeyvelden (+4)	
Honk- en softbal	1 veld dat fungeert als honk- én softbalveld	1 veld dat fungeert als honk- én softbalveld met een kleine uitbreiding	-
Korfbal	3 korfbalvelden en een natuurgras trainingsveld	4 korfbalvelden en een natuurgras trainingsveld (+1, multifunctioneel in te zetten)	Midden
Padel	13 padelbanen	13 padelbanen (gelijk)	Hoog
Rugby	1 rugbyveld	3 rugbyvelden (+2)	Hoog
Tennis	18 tennisbanen	18 tennisbanen (gelijk)	-
Voetbal	5 voetbalvelden	8 voetbalvelden (+3)	Hoog

Tabel 4 Huidige en toekomstige capaciteitsbehoefte in hectares

Sport	Huidig aantal hectares	Benodigd aantal hectares in 2040	Verschil benodigd - huidig
Atletiek	1,39 ha	1,39 ha	-
Beachvolleybal	0,27 ha	0,41 ha	+ 0,14 ha
Cricket	1,91 ha	1,91 ha	-
Golf	45,07 ha	45,07 ha	-
Handbal	0,23 ha	0,23 ha	-
Hockey	-	2,41 ha	+ 2,41 ha
Honk- en softbal	1,36 ha	1,43 ha	+ 0,07 ha
Korfbal	0,65 ha	0,76 ha	+ 0,11 ha
Padel	0,4 ha	0,4 ha	-
Rugby	0,93 ha	2,82 ha	+ 1,89 ha
Tennis	1,44 ha	1,44 ha	-
Voetbal	4,57 ha	7,24 ha	+ 2,67 ha

Naast het in 2040 benodigd aantal hectares voor de in de tabel genoemde sporten, wordt er rekening mee gehouden dat commerciële sportaanbieders die nu een aanbod in de Vlietzoom hebben, gehandhaafd blijven. Dit betreft onder meer Monkeytown en Stal Meyvliet.

2.5 De totale ruimtevrage voor sport in 2040

Uit de analyse blijkt dat in totaal 9,7 hectare extra benodigd is aan ruimte voor sport. Deze ruimtevrage bestaat uit:

- 7,5 hectare sportvelden: 7,3 hectare voor de sportvelden die vermeld staan in tabellen 3 en 4, aangevuld met 0,2 hectare voor overige/nader in te vullen (informele) sporten.
- 0,75 hectare verharding: 10% van de aanvullende ruimtevrage aan sportvelden.
- 1,5 hectare groen: 20% van de aanvullende ruimtevrage aan sportvelden. Hierin

Momenteel nemen de sporten en commerciële sportaanbieders 59 hectare in beslag. In totaal is er in 2040 68,7 hectare benodigd (59 + 9,7).

3. Vlekkenplan Sport Vlietzoom

Op basis van de ruimtevraag die beschreven is in hoofdstuk 2 is er een ruimtelijke analyse op hoofdlijnen uitgevoerd. De vertaling van de analyse in vlekkenplannen (scenario's) is uitgevoerd op basis van onderstaande uitgangspunten.

3.1 Algemene uitgangspunten

1. Optimalisatie gaat voor uitbreiding (eerst accommodatie beter benutten door bijvoorbeeld aanleg kunstgras, verlichting en betere spreiding van de uren): doelmatig gebruik van de sportvoorzieningen. Bij het berekenen van de capaciteitsbehoefte per sport is uitgegaan van een optimale bezetting van de sportfaciliteiten.
2. De vastgestelde toekomstige ruimtebehoefte van de huidig in de Vlietzoom gelegen sportverenigingen krijgt een plek in de ruimtelijke analyse.
3. Velden van een vereniging hoeven niet per sé bij elkaar te liggen.
4. De bestaande commerciële partijen in het gebied worden meegenomen in de ruimtelijke analyse met de ruimte die ze op dit moment innemen.
5. Er wordt rekening gehouden met de VNG-richtlijnen voor sport (zoals de afstand van een sportveld met verlichting tot woningen).
6. Er wordt bij het uitdenken en opstellen geen rekening gehouden met de economische haalbaarheid. Bij het afwegen van de scenario's kan dit echter wel een rol spelen.
7. Er wordt geen rekening gehouden met de tussentijdse resultaten van de twee andere lopende onderzoeken in het gebied (bestuurlijke afweging).
8. Er wordt rekening gehouden met een parkeernorm van 15 parkeerplaatsen per hectare sportveld en meervoudig gebruik bij buitensportaccommodaties.
9. Er wordt rekening gehouden met aanvullend 10% aan verharding rondom de formele sportruimte, en 20% aan groen. Deze ruimte wordt deels ook deels benut voor ongeorganiseerde sport.

3.2 Multifunctionele uitgangspunten

1. Multifunctioneel is uitgangspunt, onderwijs heeft hierin overdag een voorrangspositie.
2. Voorzieningen worden -waar mogelijk- gedeeld.
3. Tijdsindeling van de sporten is flexibel, dus niet enkel volgens richtlijnen van de sportbonden.
4. De sportparken zijn open* en ook toegankelijk voor niet-georganiseerde sporters.

* Onder een open sportpark wordt verstaan:

Een sportpark dat ook is opengesteld voor andere partijen of individuen dan de vereniging(en) op het sportpark. Het is een sportpark dat geïntegreerd is in de (openbare) ruimte. Open sportparken bestaan in verschillende vormen en zijn zeker niet alleen accommodaties waarvan de hekken verwijderd zijn; het zijn ook sportparken die wel omheind zijn, maar waar op bepaalde dagen activiteiten voor andere doelgroepen dan de verenigingsleden plaatsvinden.

Een open sportpark heeft vijf kenmerken:

1. Functiemenging: het sportpark heeft meer doelen dan alleen sport.
2. Ruimtelijke integratie: het sportpark is via actieve verkeersroutes, groen en recreatiestructuren verbonden met de openbare ruimte.
3. Openheid: het sportpark is open voor iedereen (dit kan onder bepaalde voorwaarden zijn).
4. Optimale benutting van de ruimte: de sportparken worden zowel maatschappelijk als sportief goed benut door verschillende doelgroepen.
5. Bestuurlijk vitaal: het activiteitsaanbod en het draagvlak onder vrijwilligers is op orde.

3.3 Planologische uitgangspunten

1. Grond die niet in gemeentelijk bezit is, kan aangekocht kan.
2. Er wordt rekening gehouden met de technisch fysieke situatie wanneer deze zorgt voor een no-go.
3. We gaan er van uit dat bestemmingsplannen aangepast kunnen worden.
4. Er wordt rekening gehouden met de veilige bereikbaarheid van de buitensportaccommodaties of er worden suggesties gedaan in het geval er op dit moment geen veilige toegangswegen zijn.

3.4 Binnensportaccommodatie in de Vlietzoom

Zoals uit paragraaf 2.4 blijkt, zijn er binnen de gemeenten Den Haag en Leidschendam-Voorburg verschillende behoeften zijn ten aanzien van een binnensportaccommodatie. Binnen de projectgroep is afgesproken dat er in het vlekkenplan geen binnensportaccommodatie wordt ingepast.

De gemeente Leidschendam-Voorburg en de sportverenigingen in de Vlietzoom hebben echter wel de uitdrukkelijke wens om een binnensportaccommodatie te realiseren in de Vlietzoom. De gemeente voorziet een vraag in extra behoefte aan binnensportcapaciteit. De sportverenigingen in de Vlietzoom zien kansen omdat een deel van de sportverenigingen een deel van het jaar hun sport ook binnen beoefenen (zoals handbal en korfbal). Het parkeerterrein bij Westvliet kan een potentiële locatie voor een binnensportaccommodatie zijn, in combinatie met verdiept parkeren.

3.5 Zoekgebied vlekkenplan

Het zoekgebied voor het vlekkenplan beslaat de gehele Vlietzone, zoals aangegeven in figuur 7.

Figuur 7: Het zoekgebied

3.6 Vlekkenplan Vlietzoom

Op basis van de uitgangspunten is een viertal scenario's uitgewerkt. Binnen de scenario's is de maximale variant qua ruimtebehoefte uitgewerkt, zodat er altijd voldoende ruimte is voor de sportbehoefte.

Binnen de vlekkenplannen is deels uitgegaan van multifunctioneel gebruik, maar alleen daar waar het ook echt realistisch is dat dit in de praktijk werkbaar is. Daarnaast zijn er per scenario kansen om het gebruik van ruimte te beperken door extra inzet op multifunctioneel gebruik of het samenvoegen van voorzieningen. Dit moet in de verdere uitwerking nader onderzocht worden en afgestemd worden met de betrokken stakeholders. De kansen hiervoor worden per scenario benoemd.

Alle vier de scenario's zijn door de projectgroep op basis van een stoplichtmodel getoetst aan de hand van een aantal afwegingscriteria. De afwegingscriteria zijn:

1. Een logische clustering van sportvoorzieningen in samenhang met het bestaande sportareaal.
2. Een goede en logische ligging ten opzichte van de groeigebieden, met name Binckhorst en CID.
3. De financiële haalbaarheid van een scenario.
4. De impact op bestaande belangen, zoals volkstuintjes of de golfbaan.
5. De bijdrage aan landschappelijke kwaliteit, inclusief kansen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en vergroening.
6. De bijdrage aan sociale veiligheid.*
7. De bijdrage aan toegankelijkheid en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik.

** Onder sociale veiligheid verstaan we: de mate waarin mensen veilig zijn en zich veilig voelen in een openbare ruimte. Concreet betekent dit dat er voldoende verlichting is, er overdag en 's avonds voldoende levendigheid is door bijvoorbeeld menging van functies en het beperken van zicht belemmerende beplanting en bebouwing.*

Het stoplichtmodel bestaat uit drie kleuren:

1. Groen: het scenario voldoet aan het afwegingscriterium. Er zijn geen significante risico's.
2. Oranje. Er is aandacht nodig op bepaalde punten. Er kunnen enkele risico's of zorgen zijn die eerst aangepakt moeten worden voordat er groen licht mogelijk is. Het kan ook betekenen dat er eerst meer informatie nodig is voordat er een besluit genomen kan worden.
3. Rood. Het scenario is op een bepaald afwegingscriterium niet haalbaar of te risicovol.

In onderstaande paragrafen worden de scenario's en de uitkomsten van de toetsing toegelicht.

Scenario 1: Gecentreerd sportcluster ten oosten van de A12

In dit scenario worden alle huidige sportvoorzieningen, inclusief de uitbreiding, gerealiseerd in één groot sportcluster. We gaan hierbij zoveel mogelijk uit van behoud van de bestaande sportaccommodaties met directe uitbreiding aan de bestaande sportpercelen. De ruimte wordt in eerste instantie gezocht in de percelen ten zuidoosten van het Sportpark Westvliet, waar nu de volkstuinen liggen, en het drieslagenlandschap grenzend aan het sportpark. De tennisvelden en padelbanen blijven op de huidige locatie liggen, evenals golf.

Vanuit het stoplichtmodel is scenario 1 als volgt beoordeeld:

	Scenario 1	ZH	DH	LV	VA
1	Een logische clustering van sportvoorzieningen in samenhang met het bestaande sportareaal.				
2	Een goede en logische ligging ten opzichte van de groeigebieden, met name Binckhorst en CID.				
3	De financiële haalbaarheid van een scenario.				
4	De impact op bestaande belangen, zoals volkstuintjes of de golfbaan.				
5	De bijdrage aan landschappelijke kwaliteit, inclusief kansen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en vergroening.				
6	De bijdrage aan sociale veiligheid.				
7	De bijdrage aan toegankelijkheid en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik.				

De logische clustering van de sportvoorzieningen draagt volgens alle partijen bij aan de sociale veiligheid, omdat er altijd reuring en levendigheid zal zijn ergens op het sportpark. Door de clustering is het ook eenvoudiger om sportvelden en -accommodaties multifunctioneel in te zetten. Dit zorgt voor een meer effectief en efficiënt gebruik van de sportvoorzieningen.

Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg en de Vlietzoom Alliantie is het bebouwen van de volkstuinten ten zuiden van het sportpark bestuurlijk onwenselijk en onhaalbaar. Een mogelijkheid om dit te ondervangen is het compenseren van de volkstuinten op een andere plek, bijvoorbeeld in het vijfslagenlandschap of door de sportvelden te situeren op het vijfslagenlandschap in plaats van op de volkstuinten.

Sterke punten

- + Het drieslagen- en vijfslagenlandschap is grondgebied in eigendom van de gemeente Den Haag, met uitzondering van 2 percelen in het drieslagenlandschap.
- + Prettige ligging voor de bestaande verenigingen uit Leidschendam-Voorburg, met name voor verdere groei.

Zwakke punten

- De parkeerterreinen liggen nu te versnipperd.
- Er is weinig landschappelijke doorlaatbaarheid.
- De parkeerterreinen zijn in dit scenario pal tegen de Westvlietweg ingetekend. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit is dit niet wenselijk.

Kansen

- Dubbelgebruik van clubhuizen zorgt voor efficiënte inzet van middelen en stimuleert multifunctioneel gebruik. Tevens zorgt het delen van faciliteiten voor het versterken van de onderlinge samenwerking, biedt het kansen voor gezamenlijke inkoop, energiebeheer, onderhoud en dergelijke.
- Als het vijfslagenlandschap in dit scenario wordt ingezet voor sport, zou bijvoorbeeld een nieuwe hockeyvereniging en de honk- en softbalvereniging Catch daar naartoe kunnen verhuizen. Ze kunnen dan gezamenlijk gebruik maken van een parkeerplaats en clubhuis. Op de huidige plek van Catch kan een multifunctioneel veld worden aangelegd dat ook dienst kan doen als evenemententerrein.
- Door dubbelgebruik nog meer te stimuleren, wordt er extra ruimte gecreëerd voor openbaar groen en informele sportruimte.

- Er zijn ook mogelijkheden om bijvoorbeeld parkeerterreinen verdiept aan te leggen en daarboven op een sportveld te realiseren. Dit vraagt echter wel een forse investering.
- Om en door het sportpark heen kunnen wandel- en hardlooproutes worden aangelegd. Hiermee ontstaat er een centrale plek voor zowel georganiseerde als ongeorganiseerde sport.

Risico's

- Met het aanleggen van sportvelden over de volkstuinten (tegen de A4 en het Prins Clausplein aan) is er geen groene buffer meer ten opzichte van de rest van het gebied.
- Er is binnen de gemeente Leidschendam-Voorburg geen bestuurlijk draagvlak voor dit scenario.

Kortom

Scenario 1 biedt kansen op het gebied van gedeeld gebruik (in de breedste zin van het woord), sociale veiligheid en ruimtelijke inpasbaarheid. Uitbreiding in het drie- en vijfslagenlandschap biedt kansen om de volkstuinten, en daarmee de groene buffer aan de rand van het gebied, te ontzien.

Scenario 2: Sportclusters ten oosten en westen van de A12

In dit scenario gaan we uit van behoud van de bestaande sportvoorzieningen, met uitbreiding in het drieslagenlandschap en het westelijke deel van het golfterrein. Het gedeelte van het golfterrein dat wordt gebruikt voor voetbal en hockey, wordt elders gecompenseerd.

Vanuit het stoplichtmodel is scenario 2 als volgt beoordeeld:

	Scenario 2	ZH	DH	LV	VA
1	Een logische clustering van sportvoorzieningen in samenhang met het bestaande sportareaal.				
2	Een goede en logische ligging ten opzichte van de groeigebieden, met name Binckhorst en CID.				
3	De financiële haalbaarheid van een scenario.				
4	De impact op bestaande belangen, zoals volkstuintjes of de golfbaan.				
5	De bijdrage aan landschappelijke kwaliteit, inclusief kansen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en vergroening.				
6	De bijdrage aan sociale veiligheid.				
7	De bijdrage aan toegankelijkheid en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik.				

In dit scenario is met name de bereikbaarheid vanuit CID en de Binckhorst goed door de ligging van de voetbal- en hockeyvelden. Op de overige afwegingscriteria scoort dit scenario minder goed. De gemeente Den Haag is voorstander van een tweede voetbalvereniging vanwege voordelen ten aanzien van de organisatie en competitie. De Vlietzoom Alliantie geeft de voorkeur aan één voetbalvereniging (met uitbreiding van velden) omdat een clustering van teamsporten in de Vlietzoom-Oost zorgt voor meer synergievoordelen.

Sterke punten

- + Bereikbaarheid vanuit Den Haag.
- + Goede positie ten opzichte van bestaande fietsstructuren.

Zwakke punten

- Grote impact op de volkstuinten.

- Vanwege de verhoogde ligging van de fietspaden, is de ruimte voor de bouw van een clubhuis zeer beperkt.
- Het parkeerterrein van Drievliet is niet optimaal inzetbaar voor sport, vanwege drukte in de zomermaanden.

Kansen

- In dit scenario is er uitbreidingsruimte mogelijk voor bestaande verenigingen in Vlietzoom-Oost in het drieslagenlandschap.
- Door de spreiding van sport over drie locaties in het gebied, zorgt dit voor levendigheid en aantrekkelijkheid van het hele gebied. Waar mogelijk kunnen er sportieve routes worden aangelegd tussen de verschillende sportclusters, waardoor er een sportief lint door de gehele Vlietzoom loopt.

Risico's

- Door de aanleg van velden op de golfbaan, moet de golfbaan in zijn geheel herontwikkeld worden om een logische routing met voldoende afstanden te realiseren. Dit vraagt om forse investeringen.
- In verband met de ligging van een hogedrukgasleiding in het gebied waar de velden worden aangelegd, is het onzeker of er ook veldverlichting aangebracht kan worden.

Kortom

Scenario 2 kent meer zwakke dan sterke punten. Binnen de projectgroep is weinig draagvlak voor dit scenario.

Scenario 3: Sportcluster Westvliet en direct westelijk van de A12

Er zijn ook mogelijkheden voor een cluster bij Sportpark Westvliet en in de oksel ten zuidwesten van de A12. Het huidige stuk golfterrein bij de oksel schuift dan naar het westen op en de nieuw ontstane ruimte wordt ingezet voor sportvoorzieningen. Sportpark Westvliet blijft behouden in de huidige vorm.

Vanuit het stoplichtmodel is scenario 3 als volgt beoordeeld:

	Scenario 3	ZH	DH	LV	VA
1	Een logische clustering van sportvoorzieningen in samenhang met het bestaande sportareaal.	Green	Green	Green	Red
2	Een goede en logische ligging ten opzichte van de groeigebieden, met name Binckhorst en CID.	Green	Green	Green	Yellow
3	De financiële haalbaarheid van een scenario.	Green	Green	Green	Yellow
4	De impact op bestaande belangen, zoals volkstuinjes of de golfbaan.	Yellow	Red	Yellow	Yellow
5	De bijdrage aan landschappelijke kwaliteit, inclusief kansen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en vergroening.	Green	Green	Green	Yellow
6	De bijdrage aan sociale veiligheid.	Yellow	Green	Green	Yellow
7	De bijdrage aan toegankelijkheid en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik.	Yellow	Green	Green	Yellow

Dit scenario kent verschillende positieve kanten en kan op veel draagvlak rekenen bij de betrokken partijen. De gemeente Den Haag ziet wel een groot risico ten aanzien van de bestaande belangen van het bedrijventerrein dat nu gevestigd is op de nieuwe beoogde sportlocatie. Door de gemaakte afspraken in het woon-werkakkoord over de betere benutting/uitbreiding van het bedrijventerrein, lijkt dit scenario voor Den Haag niet realistisch.

Sterke punten

- + Er is sprake van een logische clustering van sporten.
- + De voetbal- en (toekomstige) hockeyvereniging zijn met de nieuwe locatie beter bereikbaar vanuit Binckhorst en CID.

Zwakke punten

- De verkeersroutes naar de mogelijk nieuwe sportlocatie zijn op dit moment zowel sociaal als fysiek niet veilig, mede vanwege het zware vrachtverkeer dat hier rijdt.

Kansen

- Met de spreiding van de sporten over twee clusters, zijn er meer mogelijkheden voor het realiseren van een groene zone.
- Door de ligging van het nieuwe cluster, kan er dubbel gebruik gemaakt worden van de parkeerplaatsen/-terreinen op het bedrijventerrein.
- De velden kunnen -door aanleg van collectorvelden- bedrijven van warmte en energie voorzien.

Risico's

- Er is een negatief effect op de mogelijkheden tot uitbreiding van het bedrijventerrein.
- Een deel van het golfterrein wordt gebruikt voor aanleg van sportvelden. De verwachting is dat er een groter deel gecompenseerd moet worden dan de oppervlakte van de sportvelden, vanwege het verlies van 3,5 hole. Hierdoor heeft golf meer nodig dan de huidige 45 hectare.
- In verband met de ligging van een hogedrukgasleiding in het gebied waar de velden worden aangelegd, is het onzeker of er ook veldverlichting aangebracht kan worden.

Kortom

Scenario 3 biedt veel potentieel. Voor de aanleg van sportaccommodaties in de oksel van de A12 is echter wel extra onderzoek nodig, gezien de huidige bestemming, lopende bestuurlijke afspraken en de verkeersveiligheid.

Scenario 4: Sportcluster Westvliet en cluster rondom tennis en padel

In dit scenario wordt Sportpark Westvliet behouden en uitgebreid met twee rugbyvelden in combinatie met een cricketveld in het drieslagenlandschap. Daarnaast wordt er een cluster gesitueerd met hockey- en voetbalvelden rondom de huidige tennis- en padelbanen. Het gedeelte van het golfterrein dat wordt gebruikt voor deze velden, wordt elders gecompenseerd.

Vanuit het stoplichtmodel is scenario 4 als volgt beoordeeld:

	Scenario 4	ZH	DH	LV	VA
1	Een logische clustering van sportvoorzieningen in samenhang met het bestaande sportareaal.	Yellow	Green	Yellow	Red
2	Een goede en logische ligging ten opzichte van de groeigebieden, met name Binckhorst en CID.	Green	Green	Green	Green
3	De financiële haalbaarheid van een scenario.	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
4	De impact op bestaande belangen, zoals volkstuintjes of de golfbaan.	Yellow	Yellow	Yellow	Red
5	De bijdrage aan landschappelijke kwaliteit, inclusief kansen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en vergroening.	Yellow	Green	Yellow	Yellow
6	De bijdrage aan sociale veiligheid.	Green	Green	Green	Yellow
7	De bijdrage aan toegankelijkheid en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik.	Yellow	Green	Yellow	Yellow

Het meest positieve aan dit scenario is de gunstige ligging ten opzichte van de groeigebieden in Den Haag. Door aan beide kanten van de A12 de diverse sporten te clusteren is er ook positief gescoord op de sociale veiligheid.

Sterke punten

- + Er is sprake van een logische clustering van sporten.
- + De voetbal- en (toekomstige) hockeyvereniging zijn met de nieuwe locatie beter bereikbaar vanuit Binckhorst en CID.

Zwakke punten

- De hockeyvelden zijn gesitueerd op de Elzenlaan en op de volkstuinten van Tuinvereniging Leeuwenbergh. Hierdoor moeten fietsers over de Westvlietweg naar de sportvelden. Deze is op dit moment niet ingericht op langzaam verkeer. Dit kan opgelost worden door een nieuwe verbinding te creëren met Park Leeuwenbergh en de betrokken sportverenigingen.

Kansen

- Door de spreiding van sport over twee locaties in het gebied, zorgt dit voor levendigheid en aantrekkelijkheid van het hele gebied. Waar mogelijk kunnen er sportieve routes worden aangelegd tussen de verschillende sportclusters, waardoor er een sportief lint door de gehele Vlietzone loopt.

Risico's

- Er moet nog compensatie gevonden worden voor de volkstuinten van Tuinvereniging Leeuwenbergh.
- Dit scenario heeft, evenals scenario 3, ook effect op de uitbreidingsmogelijkheden van het bedrijventerrein, maar dit is minder ingrijpend.

Kortom

Scenario 4 biedt potentieel, maar kent minder draagvlak dan scenario 3 dat qua clustering op dit scenario lijkt.

3.6 Aandacht voor verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid en bereikbaarheid voor de sporters en bezoekers is een belangrijk aandachtspunt binnen de scenario's. De bestaande ingangen van sportpark Westvliet kunnen ook in de nieuwe situatie gebruikt worden om toegang te krijgen tot de sportverenigingen.

Binnen scenario's die vanuit bestuur perspectief en binnen de omgevingsvisie de voorkeur hebben, moet nader onderzocht worden op welke wijze de sporters en andere bezoekers gemakkelijk en zonder risico toegang kunnen krijgen tot de sportaccommodaties. Gezien het integrale karakter van de nog op te stellen gebiedsvisie hebben we ons binnen de scenario's beperkt tot het benoemen van aandachtspunten ten aanzien van de verkeersveiligheid. Tijdens het toetsen van de scenario's bleek ook dat geen enkel scenario 1-op-1 overgenomen zal worden in de omgevingsvisie. Op het moment dat er geschoven wordt met velden, parkeerplaatsen en/of clubgebouwen, dient er nadrukkelijk gekeken te worden naar de exacte inpassing van de langzaam verkeerroutes.

We zien binnen het gebied wel kansen om de sportclusters te integreren in een breder netwerk van wandel- en fietspaden, zodat er ruimte is voor zowel de sportieve bezoekers als de bezoekers die willen recreëren in de Vlietzone.

3.7 Conclusie scenario's

Uit de toekomstvisie Vlietzone blijkt dat de functie Sport en Recreatie versterkt moet worden. Met het opstellen van de vlekkenplannen is dit ook één van de leidraden geweest. Het bestaande behouden en uitbreiden en slim combineren waar mogelijk. Want er ligt natuurlijk al een infrastructuur ten behoeve van sporten en bewegen. Er zijn toegangswegen, clubhuizen, sportvelden en routes om ongeorganiseerd te sporten. Er liggen daarnaast voldoende kansen om sportpark Westvliet verder te optimaliseren tot sportpark van de toekomst, waar georganiseerde en ongeorganiseerde sporters terecht kunnen.

De vier scenario's kennen allen hun sterke en zwakke punten, waarbij voor de ene gemeente een risico veel zwaarder weegt dan voor een andere gemeente of stakeholder. Over het algemeen kunnen we stellen dat er veel draagvlak is voor clustering van sportvoorzieningen vanwege verschillende synergievoordelen. Maar ook hier zijn nuanceverschillen aan te brengen. Waar de Vlietzoom Alliantie groot voorstander is van één groot centraal sportpark, ziet de gemeente Den Haag liever twee sportclusters, om de bereikbaarheid vanuit de Binckhorst en CID in de toekomst te kunnen waarborgen.

De projectgroep ziet veel kansen in uitbreiding van de sportaccommodaties in het drie- en vijfslagenlandschap. Bijkomend voordeel is het Haags gemeentelijk eigendom van het grootste deel van landschappen in dit in eigendommen versnipperd gebied.

Als gemene deler kunnen we constateren dat er geen enkel scenario volledig draagvlak heeft vanuit de projectgroep. Er zijn echter wel punten die op draagvlak kunnen rekenen:

- Mogelijkheid om voorzieningen te delen.
- Clustering van sportaccommodaties.
- Waar mogelijk stapeling van functies (zoals een parkeergarage onder een sportveld).

Zoals gesteld in de inleiding, vormen dit onderzoek en de vier vlekkenplannen onderdeel van een integrale visie ten behoeve van de gehele Vlietzoom. De drie puzzels zullen dan ook niet naadloos in elkaar passen; de vlekkenplannen zijn dan ook bedoeld om inzichtelijk te maken wat de mogelijkheden zijn binnen het gebied.

4. Kansen Sportpark plus in de Vlietzoom

De ontwikkelingen ten aanzien van multifunctionaliteit, biodiversiteit, duurzaamheid en sportvoorzieningen staan niet stil. We schetsen in deze paragraaf een aantal kansen en mogelijkheden die interessant zijn in de voorbereiding van de realisatiefase waar het gaat over de doorontwikkeling en uitbreiding van de sportvoorzieningen in de Vlietzoom. Deze kansen sluiten tevens aan op de gemeentelijke ambities.

Een natuurlijk, duurzaam en landschappelijk sportpark

Het sportpark plus staat niet meer op zichzelf, maar is onderdeel van een groter groen netwerk. Door het toepassen van gevarieerde en bloemrijke beplanting, inheemse en/of lokale bomen en struiken levert het sportpark een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit. Het groen kan een plek bieden voor dieren om nesten te bouwen, te schuilen en om voedsel te zoeken. Denk aan nestkastjes voor vogels en vleermuizen en mezenkastjes, zodat de processierupsen geen kans krijgen.

De infrastructuur en verharde voorzieningen bieden ook kansen om te vergroenen. De parkeerplaatsen hoeven niet uit asfalt te bestaan, maar zijn bijvoorbeeld waterdoorlatende verhardingen waardoor de hoeveelheid af te voeren hemelwater bij zware stortbuien beperkt blijft. Daarnaast is het raadzaam om parkeerplaatsen zoveel mogelijk in de schaduw te situeren. Dit zorgt voor minder energieverbruik door airco's en een aangename temperatuur in de auto's.

De aanleg van zonnepanelen beperkt zich niet meer alleen tot de daken van het clubhuis. Er zijn tegenwoordig verschillende toepassingen mogelijk voor het plaatsen van uitrolbare zonnepanelen op de sportvelden. Kunstgrasvelden kunnen ook ingezet worden voor energieopwekking. Het is mogelijk om onder kunstgrasvelden energie op te wekken (door verwarming door de zon), deze op te slaan en hier vervolgens de directe omgeving van stroom te voorzien. Uit de eerste pilots⁹ blijkt dat met de energie die door één kunstgrasveld wordt opgewekt, zo'n 200 tot 400 huizen een jaar lang verwarmd kunnen worden via een vorm van stadsverwarming.

Bij aanleg van sportaccommodaties in de buurt van het bedrijventerrein Westvlietweg, kan de restwarmte van de velden gebruikt worden voor de energievoorziening van de bedrijven.

Figuur 8: Uitrolbare zonnepanelen

⁹ <https://www.fieldmanager.nl/article/42671/het-is-al-heel-specialistisch-werk-en-het-wordt-alleen-maar-specialistischer>

Daarnaast is het ook mogelijk om wateropslag onder kunstgrasvelden te realiseren. Hiermee kan bij hevige regenval water opgevangen worden. Dit kan bijvoorbeeld via een krattensysteem, opslagtank of diep onder de grond in een grondwaterbel. Tijdens hete dagen koelt dit water de kunstgrasvelden af en in tijden van droogte kan het water ingezet worden om het omliggend groen en de natuurgrasvelden te besproeien.

Figuur 9: Wateropslag onder de velden

De mogelijkheden om de sportfaciliteiten te verduurzamen nemen in veel gevallen geen extra ruimte in beslag, waardoor er op de ruimtevraag voor sport in de Vlietzoom geen direct effect is. Bij de voorbereiding van werkzaamheden aan de sportfaciliteiten is het relevant om de verschillende concrete opties te verkennen. Dit is een andere, maar zeer relevante manier van multifunctioneel gebruik van de velden.

Een sportief sportpark voor iedereen

Door een gevarieerde inrichting van het sportpark kunnen verschillende doelgroepen georganiseerd en ongeorganiseerd sporten en recreëren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- Hardlooproute met fitnessstoestellen.
- Uitdagende en natuurlijk ingerichte speeltuin.
- Wandelroutes en veldjes voor yoga, boksles en bootcamptraining.
- Tafels waaraan geschaakt of gedamd kan worden.
- Een groot kunstwerk waar ook in geklommen kan worden.
- Petanque baantjes of veldjes waar bezoekers tai chi of frisbee kunnen beoefenen.

Een aantal van bovengenoemde mogelijkheden zijn relevant in relatie tot multifunctioneel gebruik van de golfbaan, maar ook andere sportvelden en groenstroken.

Daarnaast kunnen open kleedkamers en/of lockers buiten en oplaadpunten voor elektrische fietsen de ongeorganiseerde sporters faciliteren.

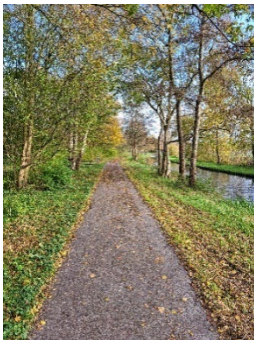
Dit sluit aan bij de 'open sportpark' gedachte. Onder een multifunctioneel of open sportpark¹⁰ wordt een sportpark verstaan dat ook is opengesteld voor andere partijen of individuen dan de vereniging(en) op het sportpark. Het is een sportpark dat geïntegreerd is in de (openbare) ruimte. Open sportparken bestaan in verschillende vormen en zijn zeker niet alleen accommodaties waarvan de hekken verwijderd zijn; het zijn ook sportparken die wel omheind zijn, maar waar op bepaalde dagen activiteiten voor andere doelgroepen dan de verenigingsleden plaatsvinden.

¹⁰ www.allesoversport.nl

Een open sportpark heeft vijf kenmerken:

1. Functiemenging: het sportpark heeft meer doelen dan alleen sport.
2. Ruimtelijke integratie: het sportpark is via actieve verkeersroutes, groen en recreatiestructuren verbonden met de openbare ruimte.
3. Openheid: het sportpark is open voor iedereen (dit kan onder bepaalde voorwaarden zijn).
4. Optimale benutting van de ruimte: de sportparken worden zowel maatschappelijk als sportief goed benut door verschillende doelgroepen.
5. Bestuurlijk vitaal: het activiteiten aanbod en het draagvlak onder vrijwilligers is op orde.

Gezien de vergrijzing van de bevolking kan het openstellen van het sportpark tijdens daluren voor de doelgroep senioren interessant zijn. Denk hierbij aan trainingen valpreventie, walking sports en wandelen met bijvoorbeeld een fysiotherapeut, waarbij wordt afgesloten met een kopje koffie in één van de clubhuizen.

Figuur 10: Wandel- en fietspad in de Vlietzone

Een open sportpark is altijd maatwerk. Het hoe en wat hangt af van de wensen en eisen van de sportverenigingen, de kansen die de omgeving biedt en de beschikbaarheid van bijvoorbeeld vrijwilligers om een clubhuis te openen.

Bij het behoud van het tuincomplex De Groene Zoom is het bijvoorbeeld een optie om dit aan de noordkant uit te breiden met een gemeenschappelijke, openbare moestuin/voedselbos, zodat het aansluit bij Park Rijn & Overschie. Door het aanleggen van aantrekkelijke wandelpaden worden op deze manier groene zones met elkaar verbonden.

Als de honk- en softbalvereniging verhuisd naar een andere plek, biedt dit mogelijkheden voor het huidige veld. Door het toevoegen van belijningen en grondpotten, kleine goaltjes en basketbalpalen, kan het veld multifunctioneel worden ingezet. De rand rondom het veld kan opgehoogd worden met een aardwal. Hier kan (stevige) beplanting op aangelegd worden. Het veld dient hiermee ook als tijdelijke waterberging en kan in de winterstop dienen als tijdelijke ijsbaan.

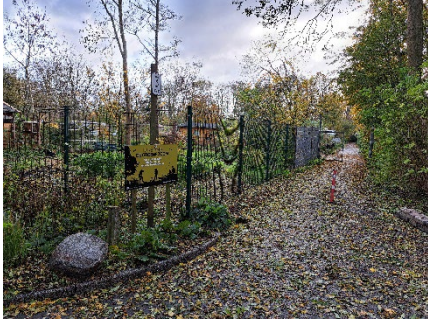
De golfbaan heeft een oppervlakte van 45 hectare, waarvan 15 hectare ingericht voor natuur/groen. Op dit moment wordt de golfbaan wordt het niet tot nauwelijks gebruikt door wandelaars, fietsers of andere vormen van multifunctioneel gebruik.

Een bereikbaar sportpark

Het sportpark is onderdeel van een groter geheel in de Vlietzoom. Het staat in directe verbinding met zijn omgeving. Veilige en verlichte wandel- en fietspaden vanuit de omgeving lopen door in het sportpark, waardoor het park deel uitmaakt van een bovenstedelijk netwerk van sportvoorzieningen.

Een gezond sportpark

De groene omgeving van het sportpark kan zo ingericht worden dat er moestuintjes of een pluktuin gerealiseerd kan worden. Dit kan ook in samenspraak met de eigenaren van de volkstuinten opgezet worden. Schoolklassen kunnen helpen bij het onderhouden van de tuintjes in het kader van burgerschap en natuureducatie.

Figuur 11 Tuinvereniging De Groene Zoom

Het clubhuis kan hiermee ook dé plek worden waar maatschappelijke activiteiten worden georganiseerd. Denk bijvoorbeeld aan kookclubjes die eens per week een gezonde maaltijd koken voor de kinderen die rondom etenstijd komen sporten.

Een veilig en vitaal sportpark

Door de mogelijkheden en faciliteiten op een sportpark uit te breiden, biedt dit ook kansen voor de sportverenigingen. Door de diversiteit in velden en voorzieningen kunnen de leden kennis maken met verschillende vormen van bewegen. De trainingen worden hierdoor gevarieerder en zorgen voor een brede motorische ontwikkeling. Door het aanbod van zowel krachttraining als trainingen in een bepaalde specifieke sport, is het voor talenten interessant om langer bij hun sportvereniging te blijven sporten.

Daarnaast kunnen verenigingen hun aanbod uitbreiden, door bijvoorbeeld tijdens de trainingen van kinderen ook sportlessen aan hun ouders aan te bieden (zoals bootcamp). Door de uitbreiding van het aanbod, is er meer reuring op het sportpark gedurende de dag, wat een positief effect heeft op de sociale veiligheid.

Een multifunctioneel clubhuis

De clubhuizen spelen een centrale rol in het sportpark. Naast een ontmoetingsplek kan het ook een centrale mobiliteitshub zijn voor de directe omgeving. Bijvoorbeeld waar leden hun pakketje kunnen ophalen of hun boodschappen laten bezorgen na afloop van de training. Daarnaast kunnen er in het clubhuis diverse functies gecombineerd worden. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van huiswerkbegeleiding voordat een jeugdtraining start, het inrichten van een dependance van de bibliotheek of het aanbieden van krachttraining naast de sport gerelateerde training.

Dit sluit aan bij de ambities van V.V. Wilhelmus, om een duurzaam, multifunctioneel activiteitencentrum te ontwikkelen. De vereniging denkt hierbij aan een gebouw met twee verdiepingen, waarbij op de eerste etage een sportcafé gevestigd zal worden met een keuken, opslag, toiletten en buitenterrassen. Hier kunnen de bezoekers uitkijken over de velden. Daarnaast zijn er in het gebouw diverse werk-les-en vergaderruimtes aanwezig, ruimte voor een fysiotherapiepraktijk en een fitnesszaaltje. Naast het sportcafé is er nog een kantine/activiteitenzaal aanwezig, waar diverse activiteiten georganiseerd kunnen worden. Zoals een sport-BSO, netwerkbijeenkomsten, kennissessies en hobbylessen.

Afhankelijk van de ligging van het clubhuis kan een accommodatie ook ingezet worden als flexibele werkplek voor bezoekers.

Figuur 12 Clubhuis van de Toekomst (innovationclubhouse.nl)

3.8 Tot slot

Er liggen grote uitdagingen om te komen tot een integrale gebiedsvisie en uitwerking van de plannen om de Vlietzone in het algemeen en de sporten in de Vlietzoom in het bijzonder toekomstproof te maken.

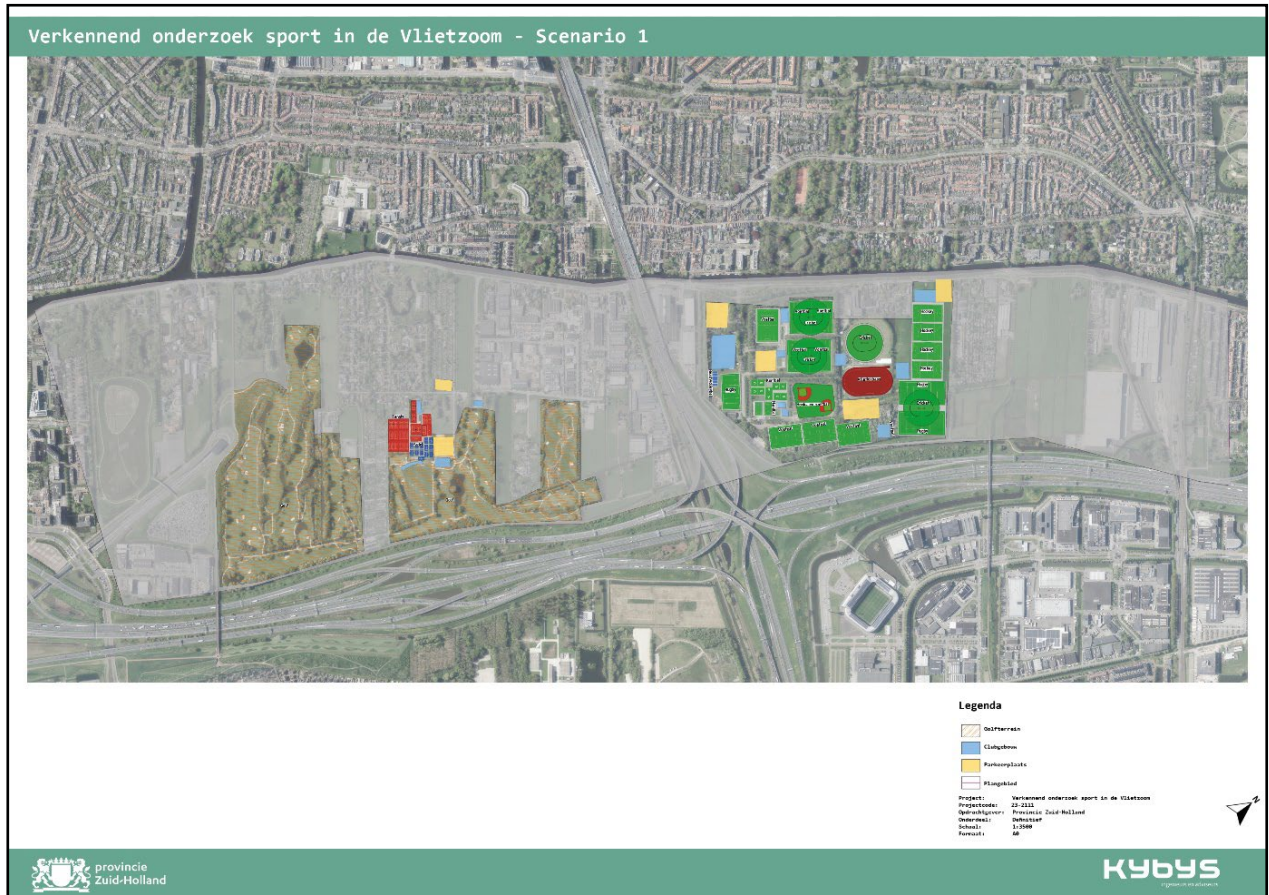
De verschillende dubbele ruimteclaims zorgen ervoor dat er veel druk op het gebied staat en er uiteindelijk keuzes gemaakt moeten worden. Ten aanzien van de sport lijken er kansen te zijn op Rijswijks grondgebied (de landgoederenzone). Op termijn ontstaat hier wellicht ruimte en is het zinvol om de samenwerking hiervoor op te zoeken.

Een goede samenwerking tussen de overheden en de stakeholders in het gebied is zeker in het vervolgproces onontbeerlijk. In dit onderzoek is de participatie beperkt gebleven tot de sportverenigingen en de betrokken sportbonden. In de vervolgfase adviseren we om ten aanzien van de participatie een korte,- en lange termijn visie te ontwikkelen, inclusief aanpak om bewoners en belanghebbenden actief mee te laten denken.

Tot slot adviseren we om nu al maatregelen uit te werken die passen binnen de huidige sportbestemming. Deze kunnen als uitgangspunt dienen bij het nog op te stellen omgevingsplan voor de Vlietzoom.

Bijlage: scenario's

Scenario 1: Gecentreerd sportcluster ten oosten van de A12

Scenario 2: Sportclusters ten oosten en westen van de A12

Scenario 3: Sportcluster Westvliet en direct westelijk van de A12

Scenario 4: Sportcluster Westvliet en cluster rondom tennis en padel

